

LATVIJAS KRĀHĪVI

JAUNĀKĀ LITERATŪRA

UZZIŅU LITERATŪRA

Teātris un kino biogrāfijās. Enciklopēdija
3 sējumos / Sast. Māra Niedra. – Rīga: Preses
nams, 1999. – 1. sēj. – 462 lpp.: il. – (Latvija
un latvieši.)

ISBN 9984-00-331-0

Grāmata ir mūsdienīgs izdevums par teātra un kino darbiniekiem, saistošs uzzīņas materiāls visiem šo mākslas nozaru cienītājiem. Te rodama informācija par Latvijas dramatisko, leļļu, operetes, radio un televīzijas, teātra, mākslas, dokumentālo un animācijas filmu māksliniekiem. Šeit iekļautas Latvijas aktieru, režisoru, operatoru, scenogrāfu, teātra un kino zinātnieku, komponistu, kostīmu mākslinieku un citu ar teātra un kino mākslu saistīto personu biogrāfijas, kā arī sniegtas ziņas par profesionālajiem teātra aktierim, kuri gājuši bojā Padomju Savienībā staļiniskajās represijās vai

arī pēc Otrā pasaules kara darbojušies trimdā.

Pirmā enciklopēdijas sējuma šķirkļi noslēdzas ar alfabēta burtu "J". Biogrāfijas informatīvi papildina un ilustrē fotoattēli; tām pievienoti literatūras saraksti, uzrādot nozīmīgākos ziņu avotus.

Enciklopēdijā iekļauts daudz agrāk nepublicētu faktu un fotoattēlu, it īpaši bagāts ir jaunais izziņu materiāls par Rīgas mazajām skatuvinām, celojošajiem un perifērijas teātriem.

Latvijas Brīvības cīņas: 1918–1920: Enciklopēdija / Atb. red. I. Pētersone. – Rīga: Preses nams, 1999. – 448 lpp. : il.

ISBN 9984-00-395-7

Šajā izdevumā ir apkopotas enciklopēdiska rakstura ziņas par Latvijas Neatkarības karu un tālaika politiskajiem apstākļiem. Grāmatu ievada Valda Bērziņa apcerējums

par kara militārpolitiskajiem apstākļiem un Aināra Bambala raksts par Latvijas armijas izveidošanos.

Enciklopēdiju veido divas daļas. Pirmajā iekļauti vairāk nekā 500 tematisko šķirkļu. Tie vēsta par Neatkarības kara norisēm, dažādām armijas vienibām, kā arī skaidro militāros jēdzienus. Grāmatas otrajā daļā apkopoti vairāk nekā 370 šķirkļu, kas sniedz biogrāfisku informāciju par personām, kuras piedalījās Neatkarības karā un tālaika politiskajos notikumos. Šajā daļā iekļautas ziņas arī par rakstniekiem, māksliniekiem un citiem kultūras darbiniekiem, kuri savos darbos attēlojuši Latvijas Brīvības cīnas. Enciklopēdijas izsmēlošo informatīvo materiālu bagātina plašu ilustrāciju klāsts.

Grāmatu noslēdz galveno avotu un literatūras saraksts, kā arī personu rādītājs.

Seniespiedumi latviešu valodā: 1525–1855. Kopkatalogs / Izstrādājis aut. kolektīvs S. Šiško vadībā; zin. red. A. Apinis. – Riga: Latvijas Nacionālā bibliotēka, 1999. – 840 lpp. : il.

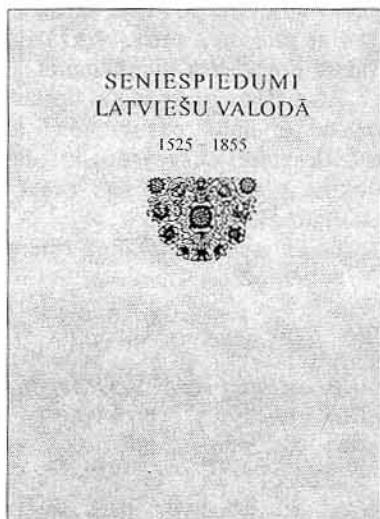
ISBN 9984-607-19-4

Izdevumā, kuru sagatavojuusi Latvijas Nacionālās bibliotēkas Reto grāmatu un rokrakstu nodaļa, ietilpst pāri par 2500 aprakstu. Tas ne tikai sniedz maksimāli pilnīgas ziņas par attriecīgā laikposma iespieddarbu repertuāru, bet uzrāda to eksemplāru atrašanās vietas Latvijas un ārzemju bibliotēkās.

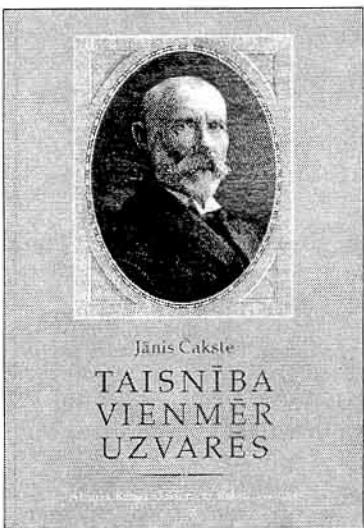
Dažādu nozaru pētniekiem neatsverams ieguvums būs ziņas par literatūras avotiem un arhivālijām, no kurām tika iegūta informācija seniespiedumu aprakstiem.

Kopkatalogam ir pieci palīgrādītāji – nosaukumu rādītājs, priekšmetu rādītājs, personu un organizāciju rādītājs, izdevēju un iespiedēju rādītājs un vietvārdū rādītājs. Ievada teksts paralēli tulkots vācu valodā.

Grāmata apbalvota ar Latvijas Kultūras fonda Spīdolas balvu par sasniegumiem humanitārajās zinātnēs.

VĒSTURES AVOTI

Jānis Čakste. Taisnība vienmēr uzvarēs: Atziņas, runas, dokumenti, raksti, vēstules / Sast. A. Dimants. – Rīga: Jumava, 1999. – 196 lpp. : il.

ISBN 9984-05-258-3

Grāmata izdota, atzīmējot ievērojamā Latvijas valstsvīra, tās pirmā Valsts prezidenta Jāņa Čakstes 140. jubileju, un tās mērķis ir viņa piemiņas iemūžināšana.

Šo izdevumu aizsāk Jāņa Stradiņa ievadraksts, kurā tiek aplūkota J. Čakstes dzīve un viņa loma demokrātijas ideju iedibināšanā Latvijā.

Nodaļā "Atziņas" apkopoti atsevišķi agrāk izdotu darbu fragmenti par J. Čakstes dalību latviešu nacionālajā kustībā studiju laikā Maskavas universitātē un sabiedriskajās norisēs 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta

sākumā, kā arī politisko darbību Krievijas Valsts domē un neatkarīgajā Latvijā, pildot Tautas padomes priekšsēdētāja, Satversmes Sapulces priekšsēdētāja un, visbeidzot, Valsts prezidenta pienākumus.

Atsevišķās nodalās publicētas J. Čakstes ievērojamākās runas. No tām nozīmīgākās teiktas oficiālos pasākumos – ārvalstu sūtņu akreditācijās, valstsvīru vizīšu laikā utt. Grāmatai dokumentu krājuma veidolu piešķir arī vairāki tajā ievietotie vēstures dokumenti un J. Čakstes raksti, kas dažādos laikposmos publicēti periodiskajos izdevumos.

Šo izdevumu papildina interesanti un vērtīgi fotouzņēmumi.

Briedis Arvīds, Briedis Zigurds. Ar sirdi un asinīm: Desmit gadi latviešu virsnieka dzīvē (1932–1942): Dienasgrāmata un dokumenti. – Rīga: Zinātne, 1999. – 112 lpp. : il.

ISBN 5-7966-1218-2

Grāmatu veido divas daļas. Pirmajā iekļauta Latvijas armijas virsnieka Arvīda Brieža (1904–1942) dienasgrāmata. Tā aizsākas 1932. gadā, kad Daugavpilī pasaulē nāca viņa dēls Zigurds. Dienasgrāmata vēsta par ikdienišķiem Briežu ģimenes notikumiem – par dēlu, viņa veselību, augšanu, par dzimšanas dienu, Ziemassvētku svinībām u.c., tā veidojot cilvēku dzīves ainu Latvijas brīvvalstī.

Grāmatas otrajā daļā Zigurds Briedis stāsta par savas ģimenes likteni padomju okupācijas laikā, kā arī par tēva arestu 1941. gada 14. jūnijā. Turpmāko vēstījumu

veido vēstures dokumenti par A. Brieža dzīves pēdējo gadu. Tā ir PSRS NKVD Speciālo daļu pārvaldes izmeklēšanas lieta Nr. 531, kurā apkopota apsūdzība pret A. Briedi. Šajā lietā ir lēmums par arestu, nopratināšanas protokoli, apsūdzības slēdziens, tiesas sēdes protokols, spriedums u.c. dokumenti. Tie liecina, ka A. Briedis tika apvainots par pretpadomju darbību, buržuāziski nacionālistiskiem uzskatiem, spiegošanu, pretpadomju aģitāciju u.c.

Grāmatā ievietotas arī Briežu ģimenes fotogrāfijas, A. Brieža apbalvojumu attēli. Latvijas armijas virsnieka A. Brieža traģiskais dzīvesstāsts ir liecība daudzu padomju režīma iznīcināto virsnieku liktenim.

VĒSTURE

Kurzeme, Vidzeme, Latgale: Reģions un identitāte vēsturē. Konferences materiāli / Zin. red. I. Misāns, E. Oberlenders, G. Straube. – Rīga, 1999. – 86 lpp.

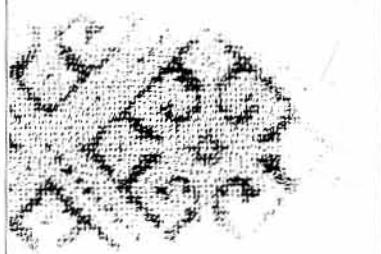
ISBN 9984-9285-8-6

Krājumā apkopoti konferencē "Kurzeme, Vidzeme, Latgale: Reģions un identitāte vēsturē", kas notika 1999. gada 17. un 18. martā, nolasītie referāti (tuvāk sk.: *Pētersone P.* Konference "Kurzeme–Vidzeme–Latgale: Reģions un identitāte Latvijas vēsturē" // Latvijas Arhīvi. – 1999. – Nr. 2. – 161.–163. lpp.).

E. Oberlendera rakstā aplūkoti mūsdienu vēstures zinātnes aktuālas problēmas, akcentējot regionālo vēsturi kā īpašu pētniecības virzienu. Autors uzskata, ka šim virzienam ir liela loma šodienas vēstures zinātnē Eiropā, jo, izpētes centrā liecot cilvēka faktoru, tas labāk un pilnīgāk atsedz pagātni nekā tradicionālās vēstures pētniecības pieejas. E. Oberlenders ir pārliecināts, ka reģionālajai vēsturei ir plašas perspektīvas arī Latvijas vēstures zinātnē.

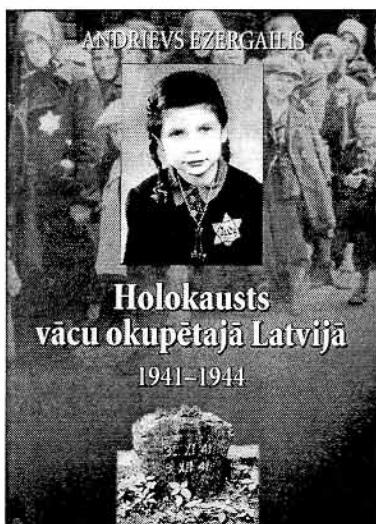
**Kurzeme,
Vidzeme, Latgale**

Reģions un identitāte vēsturē

Pārējie krājumā iekļautie raksti atsedz atsevišķus Latvijas reģionu vēstures aspektus. K. Volfarte, iztirzājot Rīgas Latviešu biedrības darbību, analizē Rīgas lomu latviešu nācijas veidošanās procesā. F. Kellera raksts veltīts Kurzemes hercogistes vēsturei – tajā aplūkots hercoga Frīdriha centieni nostiprināt valsts starptautisko statusu un savas valdnieka pozīcijas Polijas–Zviedrijas kara laikā (1621–1629). M. Jakovļevas rakstā Kurzemes hercogiste analizēta kā vienīgais politiskais veidojums Latvijas teritorijā, kas reprezentēja agrīno moderno valsti. Detalizēti iztirzāta manufaktūru attīstība 17. gs. P. Pētersones raksts veltīts pasta un satiksmes ceļu lomai Vidzemes reģiona attīstībā, uzsverot, ka to izveidošana un kvalitatīva darbība būtiski veicināja Vidzemes attīstību. G. Straube aplūko brāļu draudžu darbību Vidzemē, secinot, ka tās aizsāka latviešu garīgās un nacionālās atmodas sākumu, kā arī nacionālās identitātes aktualizāciju. B. Dibass, izmantojot Daugavpils pils tiesas grāmatas kā izpētes avotu, atsedz situāciju Latgalē, kas tolaik piederēja Polijas–Lietuvas valstij, Ziemeļu kara laikā. H. Soma rakstā iztirzāta Daugavpils latviešu vēsture 20. gs. pirmajā pusē, īpaši nacionālo organizāciju veidošanās.

Krājumā noslēgumā I. Misāns izvērtē konferencē nolasīto referātu devumu Lavijas vēstures zinātnes attīstības veicināšanā, kā arī uzsver reģionu pētniecības nozīmi, jo "sakarību meklēšana starp lokālo, nacionālo un eiropeisko šķiet daudzsoļošs Latvijas vēstures attīstības virziens" (86. lpp.).

Ezergailis Andrievs. Holokausts vācu okupētajā Latvijā: 1941–1944. — Rīga: Latvijas vēstures institūta apgāds, 1999. — 591 lpp. :il.

ISBN 9984-601-02-1

Šī grāmata ir Latvijas vēstures institūta sagatavotais 1996. gadā iznākušās publikācijas angļu valodā "The Holocaust in Latvia. 1941–1944" tulkojums latviešu valodā. Grāmatas uzdevums ir iepazīstīnāt latviešu lasītājus ar vienu no traģiskākajiem notikumiem cilvēces vēsturē – holokausto Otrā pasaules kara laikā, kas risinājās arī nacistiskās Vācijas okupētajā Latvijas teritorijā.

Pētījuma ievadnodaļa veltīta holokausta tēmas historiogrāfijas jautājumiem, autors mēģina izsekot dažādiem viedokļiem, to attīstībai un maiņai, kā arī atsegta problēmloku, ko vēstures literatūra iezīmē latviešu dalības holokaustā dažādās interpretācijas.

Nākamajās nodaļās atsegta ebereju minoritātes un antisemītisma Latvijā vēsture.

Tomēr grāmatas centrā ir Otrā pasaules kara notikumi. Autors lielu vērību velta arī vispārējiem Latvijas vēstures jautājumiem, kas palīdz izprast atsevišķu latviešu un militāro vienību kolaborāciju ar vācu naciemi. Šajā darbā izsekots ebreju nogalināšanai

Rīgā un citās Latvijas vietās, geto un koncentrācijas nometņu darbībai. Liela vērība pētījumā veltīta vēstures faktiem, skaitļiem, vēstures dokumentiem un citām liecībām.

Pētījums balstīts uz plašu literatūras un vēstures avotu klāstu. Tajā izmantoti arī Latvijas, Vācijas, Izraēlas un ASV arhīvu materiāli.

Teksta pamatdaļu papildina četri pielikumi, kuros publicēti vairāki tematiski nozīmīgi dokumenti, vācu un latviešu SD locekļu Latvijā un latviešu SD locekļu (1941.–1944.) saraksts, sniegtas statistiskas ziņas par ebreju stāvoklī Latvijas Republikā pirms Otrā pasaules kara. Pētījumam pievienota ļoti plaša bibliogrāfija, grāmatas saturs apguvi atvieglo tās beigās ievietotais attēlu saraksts un personu rādītājs.

Champonnois Suzzane, de Labriolle François. La Lettonie. – Karthala, 1999. – 346 p.

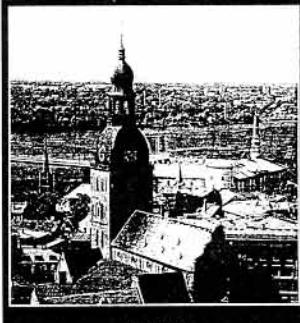
ISBN 2-86537-879-9

Grāmatā aplūkota Latvijas vēsture no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām – 20. gs. 90. gadu beigām. Tajā sniepts vispārējs priekšstats par vēstures attīstības gaitu, tās īpatnībām, nozīmīgām personībām, kā arī skaidroti Latvijas vēsturē svarīgi jēdzieni. Salīdzinoši lielāka grāmatas daļa ir veltīta 20. gs. notikumiem, akcentējot Latvijas valsts izveidi, tās okupāciju, neatkarības atgūšanu, sabrūkot PSRS, kā arī virzību uz Eiropu. Grāmatā iekļautas arī kartes, fotogrāfijas u.c. attēli.

Šis ir pirmais tik plašs Latvijas vēstures izklāsts franču valodā. Domājams, ka tas palīdzēs interesentiem veidot pamatzināšanas par Latvijas valsts un tajā dzīvojošo tautu vēsturi.

Suzanne Champonnois
et François de Labriolle

La LETTONIE

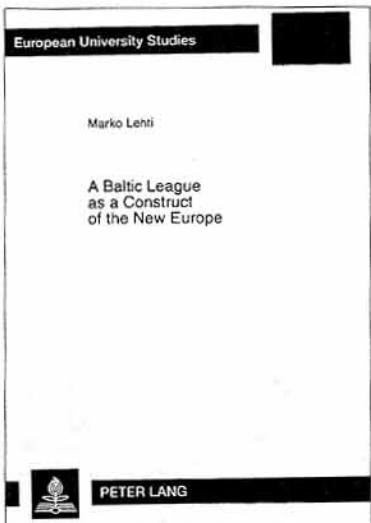
KARTHALA

Lehti Marko. A Baltic League as a Construct of the New Europe. – Frankfurt am Main: Peter Lang. Europäischer Verlag der Wissenschaften, 1999. – 550 p.: il.

ISBN 3-631-34045-1

Somu vēsturnieka Marko Lehti apjomīgais pētījums veltīts Austrumbaltijas reģiona valstu ārpolitikas šķietami daudzsološākajam posmam – 1918.–1925. gadam, kad pastāvēja lielas cerības izveidot ciešu militārpolitisko savienību starp trijām Baltijas valstīm, Somiju un Poliju.

Grāmatā plaši aplūkoti gan iecerētās savienības teorētiskie aspekti, gan arī praktiskie, proti, diplomātiskā darbība. Reģiona valstu attīstības gaita ieskicēta jau

G. Barkovskas un H. Soma apskati. Uzsvars tajos likts uz LPI rikotajām zinātniskajām konferencēm "Latgale – tagadne, pagātne, nākotne".

Vēstures jomu krājumā pārstāv divi zinātniskie pētījumi: Ē. Jēkabsona "Latvijas varas iestāžu darbs Daugavpilī, Daugavpils apriņķi un Grīvā 1920. gadā" un J. Kapustāna "Studentu korporācija "Lacuania" laikmetu griežos". Publicēti divi atmiņu stāstījumi: A. Pauniņa "Manas atmiņas par Latgales cilvēkiem Otrajā pasaules karā un Gulagu nometnēs" un L. Keirāna "Uz ežīnas galvu liku" – par latgaliešu

no 20. gadsimta sākuma, kā arī sniegs Baltijas valstu izveidošanās salīdzinājums. M. Lehti pirmo reizi ieved starptautiskajā zinātniskajā apritē virkni dokumentu, kas ļauj vērtēt Latvijas ārpolitiku.

Balstoties uz teorētisko literatūru, sīki izsekots iespējamās Baltijas savienības izveides gaitai. Detalizēti aplūkoti reģionālie ārlietu ministru konferenču dokumenti. Būtisku vietu darbā ieņem Baltijas reģionālās sadarbības salīdzinājumi tālaika Eiropas politiskās dzīves kontekstā.

Pētījumā izmantoti gan Rietumvalstu arhīvu, gan arī Igaunijas un Latvijas arhīvu materiāli, kā arī šī reģiona valstu periodika un plašs vēstures literatūras klāsts. Darbu papildina visu 1919.–1926. gada Baltijas valstu konferenču saraksts, kā arī personu rādītājs.

Acta Latgalica 10 / Red. E. T. Vaivode, G. Barkovska, H. Soms, A. Gavare. – Daugavpils: Latgolas pētniecības institūta izdevnīceiba, 1999. – 414 lpp.:il.

ISSN - 1407 - 1568

Krājuma "Acta Latgalica" pirmo sējumu 1965. gadā Minhenē izdeva 1960. gadā dibinātais Latgales pētniecības institūts. Sākot ar 8. sējumu (1993. gadā), krājums iznāk Latvijā un, turpinot trimdā aizsaktās tradīcijas, tajā tiek publicēti raksti par visplašākā spektra jautājumiem, kas skar Latgali un latgaliešus.

10. sējumā ievietoti 26 raksti, apskati un publikācijas par vēstures, socioloģijas, valodas un literatūras, izglītības, kultūrvēstures, tautsaimniecības un ekoloģijas tematiku.

Ieskatu Latgales pētniecības institūta darbibā 1991.–1997. gadā sniedz

gaitām latviešu leģionā un Rietumu sabiedroto gūstā. J. Brolišs sagatavojis historiogrāfisku apskatu par līdz šim mazpētiņu tēmu – "Latgales latvieši Sibīrijā". Krājumā ievietots Latvijas Valsts vēstures arhīvā esošā vēstures avota – Vārkavas muižas 1748. gada inventārsaraksta faksimils un tā tulkojums latgaliski, ko publicēšanai sagatavojis A. Dzenis.

Vērtīgi ir divi kultūrvēsturiskie raksti par Latgales kultūrvēsturē nozīmīgām personām – P. Zeiles "Kazimirs Buižickis – sociālo reformu rosinātājs Latgalē, latviešu vienotības paudējs, rakstnieks un publicists" un A. Budžes "Baznīckungs Jezups Macījevičs – Latgales laicīgās literatūras aizsācējs".

Krājumā ievietotie raksti apgādāti ar zinātnisko uzziņu aparātu. Ievietotas daudzas fotogrāfijas, kas atspoguļo svarīgākos notikumus Latgales pētniecības institūta darbībā. Krājums papildināts ar rakstu kopsavilkumiem angļu valodā, personu rāditāju un ziņām par rakstu autoriem.

MĀKSLAS UN ARHITEKTŪRAS VĒSTURE

Spārītis Ojārs. Latvijas luterānu dievnamu šodienu. – Rīga: Nordik, 1999. – 290 lpp.: il.
ISBN 9984-510-63-8

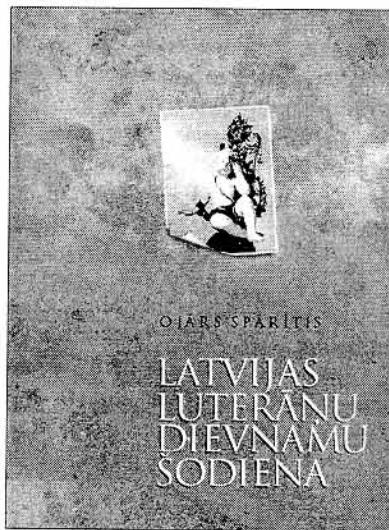
Grāmata, izmantojot bagātu ilustratīvo materiālu, vēsta par Latvijas luterānu baznīcu ēkām un tur saglabātajām mākslas un kultūras vērtībām.

Tēmas izklāstu veido pēc reģionālā principa kārtotas fotogrāfijas. Pirmajā nodaļā stāstīts par baznīcām Rīgā. Lasītājs var iepazīt ne tikai Doma, Sv. Pētera, Sv. Jāņa baznīcu mākslinieciski augstvērtīgākās interjera detaļas, bet arī visus pārējos mūsu valsts galvaspilsētas luterānu dievnamus. Otrajā nodaļā pārstāvētas Vidzemes, trešajā Latgales un ceturtajā Kurzemes luterānu baznīcas.

Fotomateriālu papildina izvērstas anotācijas. Tajās autors minējis zināmos baznīcu datējumus, interjera priekšmetu autorus, izgatavošanas laiku un nereti sniedzis atsevišķu detaļu māksliniecisko vērtējumu.

Grāmatas ievada daļā atrodams Rīgas un Latvijas arhibīskapa Jāņa Vanaga konspektīvs pārskats par Latvijas luterānu draudžu vēsturi un šodienas problēmām, kā arī Ojāra Spārīša stāstījums par mūsu luterānu dievnamos laika gaitā uzkrātajām sakrālkultūras bagātībām. Minēto rakstu tulkojumi angļu un vācu valodā, un arī abās valodās tulkots attēlu anotāciju saraksts ir ievietots grāmatas beigās.

Šī grāmata sniedz zinātniski motivētu un vienlaikus publicistisku ieskatu šodienas luterānu baznīcu stāvokli. Izklāsta fotoversija ļauj redzēt dievnamu vietu Latvijas ainavā un iepazīt daudzos gaumīgos un mākslinieciski augstvērtīgos interjera priekšmetus.

Mansbach Steven. Modern Art in Eastern Europe: From the Baltic to the Balkans, ca. 1890–1939. – New York: Cambridge University Press, 1999. – 384 p.: il.

ISBN 0-521-45085-3

Grāmatā aplūkota Austrumeiropas modernās mākslas vēsture no 19. gs. beigām līdz Otrajam pasaules karam. Viss materiāls ir sakārtots sešās nodaļās, katru no tām veltot atsevišķam reģionam: čehu zemēm; Polijai un Lietuvai; Latvijai un Igaunijai; Dienvidbalkāniem (Slovēnija, Horvātija, Serbija, Maķedonija); Rumānijai; Ungārijai. Galvenā uzmanība pievērsta moderno mākslas virzienu rašanās un attīstības gaitai ikvienā no šīm valstīm. Autors akcentē impresionisma, kubisma,

fovisma, konstruktīvisma u.c. modernisma virzienu Austrumeiropas valstu mākslā savīšanos ar nacionālajām tradīcijām, kā arī avangardismu pēc Pirmā pasaules kara. Grāmatas nolūks ir iepazīstināt lasītājus ar pasaules mākslas vēsturē salīdzinoši maz aplūkotu materiālu un mēģināt mainīt dominējošo priekšstatu, ka modernā māksla šajā laikā pastāvējusi tikai Rietumeiropas valstīs.

Iztirzājot Latvijas materiālu, aplūkota J. Rozentāla, J. Valtera, V. Purviša, V. Zeltiņa, V. Matveja, J. Grosvalda, J. Kazaka, M. Liepiņas-Skulmes, O. Skulmes, E. Šveica, J. Liepiņa, T. Zaļkalna, E. Melderā, K. Zāles, O. Skulmes, N. Strunkes, R. Sutas, J. Munča, H. Līkuma, L. Liberta, A. Beļcovas un S. Vidberga daiļrade. Samērā liela vērība veltīta arī latviešu nacionālās kustības un vēlāko politisko norišu ietekmei uz mākslas dzīvi.

Grāmata bagātīgi ilustrēta, pārsvarā gan ar melnbaltajiem attēliem. Gan autora stāstījums, gan attēli sniedz labu iespēju salīdzināt un vērtēt Austrumeiropas valstu mākslas procesus.

LITERATŪRAS VĒSTURE

Latviešu literatūras vēsture trīs sējumos. 2. sēj.: 1918 – 1945 / Zin. vad. V. Hausmanis. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1999. – 448 lpp.: il.

ISBN 9984-17-271-6

Latvijas Zinātņu akadēmijas Literatūras, folkloras un mākslas institūta veidotās latviešu literatūras vēstures otrs sējums sniedz pārskatu par literatūras parādībām pirmās Latvijas Republikas un vācu okupācijas laikā, kronoloģiski izslēdzot padomju okupācijas laiku, kura analīze atstāta nākamajam sējumam. Kā uzsvērts grāmatas

ievadā, otrajā sējumā, tāpat kā pirmajā, "literatūras attīstība aplūkota atsevišķu žanru ietvaros; pārskatus rakstījuši atšķirīgi autori, un šī sējuma veidotāji, nemot vērā katra autora savdabību un viņam raksturīgo literatūras izpratni, nav tiekušies nodaļas vienādot". Otrā sējuma autori ir Viktors Hausmanis, Benedikts Kalnačs, Ieva Kalniņa, Jānis Kalniņš, Janīna Kursīte, Benita Smilktiņa, Bronislavs Tabūns un Viesturs Vecgrāvis.

Grāmatu aizsāk laikmeta konturējums (1918–1940). Tājā ieskicētas ne tikai Latvijas politiskās un sabiedriskās norises, bet sniegts arī publicistikas, preses, grāmatu apgādu un rakstnieku un žurnālistu organizāciju darbības raksturojums. Atsevišķā nodaļā aplūkota latviešu literatūra emigrācijā Padomju Savienībā.

Analizējot latviešu literatūras ainu, atsevišķi iztirzāts romāna, īsās prozas, dzejas un drāmas žanri. Salīdzinoši mazāka vērība veltīta romānam, lai gan šajā latviešu literatūras vēstures pārskatā izskan atziņa, ka tieši romāns 20. un 30. gados kļūst par latviešu literatūras pamatžanru.

Sējuma noslēgumā aplūkota latviešu literatūra nacistiskās Vācijas okupācijas režīma apstākļos. Arī šajā daļā sniegts laikmeta apskats un atsevišķi analizēts romāna, īsās prozas, dzejas un drāmas žanrs.

Grāmata ir nozīmīgs latviešu literatūras attīstības tendenču apkopojošs izvērtējums.

